

OPINA

nățională

Revistă săptămânală de informație, opinie și idei de larg interes național
editată de FUNDATIA "ROMÂNIA DE MÂINE"

DE LA ȘCOALA NORMALĂ LA COLEGIUL UNIVERSITAR

Prof.univ.dr. Aurelian BONDREA

În așteptarea răspunsurilor la sondajul sociologic inițiat recent în legătură cu studiul reformei învățământului, rolul colegilor pedagogice universitare de institutori în acest proces și destinul școlilor pedagogice, se impun atenției câteva considerente principiale și practice privind aplicarea Ordinului Ministrului Educației Naționale (nr.3642), ale cărui prevederi au fost menționate în articolul anterior.

Fără îndoială că este de salutat și binevenită ideea sau preocuparea

soluționării căt mai operative și în profunzime a necesarului de personal didactic calificat pentru învățământul primar.

Este o realitate că din ce în ce mai puțini absolvenți ai liceelor pedagogice (școlilor normale) imbrățează cariera de educator și învățător, după cum destui tineri absolvenți de facultăți renunță după numai unul sau doi ani la diploma de profesor, căutând alte meserii „nepedagogice” ale economiei de piață. Învățători și

profesori de vocație există, desigur, dar numărul lor este prea mic în raport cu cerințele actuale și de perspectivă, cu obiectivele noii Legi a învățământului, racordată la valorile democrației, ale modernității culturale-scientifice și civic-educative.

De altfel, Legea 84/1995, dând expresie necesității ca învățătorul și educatorul să beneficieze de studii adecvate, universitare, a prevăzut că se pot constitui „colegii cu profil pedagogic”, care „asigură pregătirea de institutori pentru învățământul preșcolar și primar” (art.64).

(Continuare în pag.7)

În paginile 3-4-5-6

FUNDATIA „ROMÂNIA DE MÂINE”
UNIVERSITATEA „SPIRU HARET”

CONCURSUL DE ADMITERE

pentru anul universitar
1998/1999
la facultățile
și colegele
autorizate să funcționeze
prin
Hotărâre de Guvern

În acest număr:

- Caius Traian DRAGOMIR: *Economia de piață și paradigma relațiilor internaționale* (pag.7)
- Prof.univ.dr. Ștefan COSTEA: *Sistemul instituțional al cercetării științifice universitare chemat să întoarcă față spre exigențele realității* (pag.8)

Metropola
LIBERTATEA

Ziarul *Libertatea* din 4 iunie 1998

Bucureștiul va avea, în cinci ani, un campus universitar ultramodern

Studentii Universității „Spiru Haret” vor studia în condiții cu adevarat occidentale. În cinci ani ei vor învăța și deopotrivă distru în cel mai modern campus universitar din țară. Complexul, care va fi construit pe terenul din spatele Palatului Copiilor, pe o suprafață de 57.000 de metri pătrați, va cuprinde universitatea, un spital clinic, două complexuri hoteliere și un centru de conferințe.

„Am obținut toate aprobările necesare pentru construirea campusului. Deocamdată suntem în fază de organizare de șantier, dar din luna septembrie vom demara efectiv lucrările. Pentru început va fi construit spitalul clinic universitar cu o capacitate de 400 de paturi, care va fi gata în doi ani, apoi, treptat, celelalte clădiri.

Conform planurilor noastre, campusul trebuie să fie gata în cinci ani. Construirea întregului complex costă aproximativ 250 de milioane dolari, iar pentru dotări sunt necesari încă 150 de milioane dolari”, ne-a spus Aurelian Bondrea, rectorul Universității „Spiru Haret”. Universitatea va fi dotată cu mai multe amfiteatre moderne, săli de cursuri și de seminarii, laboratoare didactice, biblioteci și cabinețe pentru funcționarea în București a unui număr de 24 de facultăți și colege. Studenții vor avea la dispoziție, pentru cazare, un hotel-cămin, cu o capacitate de 1.000 de locuri. În timpul liber, ei se vor putea recrea în spații special amenajate la mezaninul căminului, în săli de lectură sau în cele de gimnastică, precum și în centrele de fitness.

Alături de cămin se va construi un complex hotelier pentru participanții la manifestările culturale-științifice interne și internaționale și un centru de conferințe cu o sală polivalentă de 2.500 de locuri. „Pentru a realiza acest campus universitar cultural, am studiat cele mai moderne așezări studențești din Statele Unite, Franța și Canada, dar am luat în considerare și ideile unor cunoscuți arhitecți români”, ne-a spus rectorul Universității „Spiru Haret”.

Camelia STAN

Complexul - realizat de Fundația „România de Mâine” - va fi amplasat lângă Palatul Copiilor, iar lucrările vor fi demarate în luna septembrie

EDUCAȚIA CA RESURSĂ STRATEGICĂ A DEZVOLTĂRII

Memoria colectivă a românilor va fi pentru multă vreme ultragrată de faptul că una dintre primele manifestări guvernamentale de după decembrie 1989 a fost tocmai ideea regresiunii duratei învățământului românesc general, gratuit și obligatoriu la numai 8 ani. Și ca paradoxul să fie perceput în toată realitatea lui tragică, să ne reamintim că o asemenea decizie s-a înșiripat și a izbândit pe fondul neasemnărilor promisiuni de prosperitate economică și de emancipare spirituală, între care libertatea de creație și valorificarea întregului potențial românesc de inteligență, de cunoaștere, de învățare ocupau primul loc și-l ocupă încă și astăzi. Mai cu seamă astăzi, când toate formațiunile noastre politice se regăsesc în concluzia doctrinară că șansa Renașterii și afirmării României pe plan mondial este tocmai capacitatea de creație a tinerelor generații și că prima datorie a oricărui guvern se identifică în temeinica pregătire prin școală și deplina punere în valoare a acestui remarcabil potențial de creație.

Și drept este să spunem că ideea nefastă a regresiunii duratei învățământului general și obligatoriu s-a formulat oficial, mai întâi, în Comisia de învățământ a PNȚCD, comisie alcătuită din personalități strălucite, între care și neuitatul (pentru mine) academician profesor Caius Iacob, mecanician de prestigiu internațional, care, la liceele „Moise Nicoară” din Arad și „Emanoil Gojdu” din Oradea (cum aveam să aflu când, ca simplu ziarist, i-am fost în mai multe rânduri interlocutor), primește și o excelentă educație patriotică. Din păcate, aversiunea unor asemenea mari personalități față de comunism, judecat mai cu seamă în ipostaza lui inițială, de regim opresiv adus în furgonul armatei de ocupație, dar ignorându-i-se efortul ulterior de autodefinire din perspectiva interesului național, despre care abia astăzi constatăm, prin revers cu situația industriei românești, de pildă, că de mult l-a apărat, aversiunea unor asemenea personalități, zic, le-a împiedicat să vadă că prelungirea duratei învățământului general, gratuit și obligatoriu la 12 ani, la care tocmai ajunsese România în preajma anului 1990, nu era un capriciu politic, ci un comandament al acestui sfârșit de mileniu și al începutului celui următor, una dintre puținele șanze pentru ca România „să ardă” etapele rămânerii sale în urma Occidentului dezvoltat tehnologic.

Tot din păcate, însă, durata învățământului general și obligatoriu de numai 8 ani a fost înscrisă în noua Lege a învățământului, adoptată de Parlament, în anul 1995, cu o largă majoritate de voturi, apartinând deopotrivă puterii și opozitiei de atunci. Această legiferare a atenuat discuțiile pe tema duratei firești a învățământului general și obligatoriu, dar n-a putut să le stingă. Înseși reapariția analfabetismului și creșterea alarmantă a delinvenției juvenile au evidențiat faptul că „simpla” menținere în orizontul școlii a tuturor adolescentilor între 15-17 ani, ca ceea mai frâmnătăță perioadă de vîrstă din formarea fiecărui om, ar fi fost ca un scut de apărare,

dincolo de calitatea ca atare a procesului lor de pregătire intelectuală și morală. Un scut de apărare inclusiv față de agresiunile muncii la negru cărora le cad victimă numeroși minori.

Se pare că tocmai această problemă a sensibilizat actuala conducere a ministerului de resort, drept pentru care dl. prof.univ.dr. Andrei Marga, ministru educației naționale, a formulat propunerea de modificare a Legii învățământului, în sensul prelungirii duratei învățământului general și obligatoriu la 9 ani în locul celor 8 ani consacrați în 1995. Și nu numai că a formulat o astfel de propunere, dar a și elaborat, recent, un plan de învățământ pentru o asemenea durată, pe care l-a și lansat dezbaterea publică. Acest nou plan de

• Regresiunea învățământului general și obligatoriu – o eroare cu costuri immense
• Analfabetismul favorizează delinvenția juvenilă • NMI – indicator mai important decât PIB • Școala generală de 10 ani – capriciu politic sau comandament al secolului XXI? • O dilemă în care decide... mintea cea de pe urmă.

învățământ este conceput ca element reglator principal al Curriculum-ului Național și devine un **plan-cadră**. Prim planul-cadră se indică trunchiul comun pentru fiecare clasă și disciplină, respectiv numărul de ore minim obligatoriu, astfel încât, pentru școlile de același tip, să fie mai riguros respectat principiul egalității șanselor. Sunt multe asemenea prevederi pozitive prin care planul cadră își propune să descongestioneze, să flexibilizeze și să modernizeze planurile de învățământ.

Singurul regret pe care-l avem este că acest plan n-a fost conceput pentru o durată de cel puțin 10 ani, că s-ar cuneni să fie învățământul general și obligatoriu din România. Cu una sau două excepții, aceasta este durata minimă a învățământului general din țările Europei Occidentale. Și dacă tot năzuim spre o firească integrare euro-atantică, de ce să n-o începem de la nivelul învățământului, aflat printre domeniile în care putem concura pe orice? Firește, atributile de **general, obligatoriu** nu trebuie să însemne promovarea cu orice chip. Să instituim o severă exigentă valorică, să ridicăm stacheta calitativă a învățământului românesc, dar să-și oferim fiecărui tânăr posibilitatea de a-și efectua pregătirea școlară timp de cel puțin 10 (zece) ani.

Altminteri, riscăm ca tineretul român să pornească din start, spre unitatea europeană, cu un handicap educational greu de depășit. Cu atât mai mult că nu numai pe plan extern, dar și pe plan intern se constată discrepanțe, în defavoarea românilor, sub raportul nivelului de instrucție. Iată, de pildă, în intervalul dintre ultimele două recensăminte (1977 și 1992), nivelul mediu de instrucție (NMI) al populației în vîrstă de 12 ani și

peste a crescut de la 6,87 ani la 8,55 ani. Este consecință firească a faptului că în România a fost generalizat învățământul obligatoriu de 10 ani, iar învățământul liceal s-a dezvoltat până în pragul generalizării sale. Specialiști de pretutindeni apreciază că tocmai pe baza unor asemenea creșteri, țările devin capabile de saluturi economice spectaculoase. Știu fiind că puterea economică a diferitelor state nu se mai măsoară, astăzi și mai cu seamă în perspectivă, doar în suma valorilor materiale produse (PIB) sau în numărul populației, ci cu deosebire în capacitatea de a produce și a inova permanent, capacitate specifică forței intelectuale, aşadar populației celei mai bine instruite. Așa se și explică faptul că state precum SUA, Japonia, Franța și.a. se situează economic, tehnologic, ca productivitate și prosperitate înaintea unor țări cu populație numeroasă, ca Nigeria, India, Pakistan și.a.

Din această perspectivă, înaintea anului 1989, dar și în ultimii 9 ani, statul român a fost deseori acuzat de practici inegale cu privire la instruirea minorităților. Realitatea este cu totul alta, anume că **învățământul în limbile naționalităților** a avut de multe ori întărietate asupra celui **desfășurat în limba română**. Paradoxal, dar adevarat. Iar acest adevar se explică prin toleranța românilor, prin spiritul lor de cooperare, ca și prin aceea că organismele europene favorizează de fiecare dată grupurile minoritare, de orice fel și de orice structură, în detrimentul celor majoritare. Tocmai preponderența arătată în România înstruirii minoritarilor explică faptul că, la nivelul anului 1992 (când s-a efectuat ultimul recensământ în România), nivelul mediu de instrucție (NMI) pe naționalități variază între 5,32 ani la români, 8,79 ani la sărbi, 8,79 ani la tătari, 8,79 ani la bulgari, 8,84 ani la români, 8,97 ani la polonezi, 9,06 ani la maghiari, 9,47 ani la germani, 10,71 ani la greci, 11,46 ani la armeni, 12,01 ani la evrei. Cu excepția romilor, despre care se stie că evita școala în proporție de masă, toate celelalte minorități naționale, care trăiesc, chiar și în proporții însemne, în România, au un NMI apropiat sau chiar superior celui al românilor. Dar în privința ratei de activitate pe naționalități, românii **dețin întărirea**, iar toate celelalte naționalități, fără excepție, se situează în urma lor. Cu alte cuvinte, dacă în privința accesului la instruire suntem egali sau chiar superioiri românilor, când este vorba de munca ne cam dăm la o parte și-l lăsăm pe români în frunte ...

Iar asemenea discrepanțe vor fi și mai accentuate în defavoarea românilor la viitorul recensământ. De ce? Tocmai pentru că învățământul general și obligatoriu a fost regresat, după 1990, de la 10 la 8 ani, când, de fapt, astăzi ar fi trebuit să avem o durată a învățământului generalizată la 12 ani.

Af fi fost și necesar, și posibil. Să sperăm, totuși, în ... mintea cea de pe urmă.

Mihai IORDĂNESCU

CARTEA EDITATĂ DE FUNDATAȚIA „ROMÂNIA DE MÂINE” DIN NOU ÎN ATENȚIA OPINIEI PUBLICE

Târgul Internațional de Carte București - 1998

Amenajat în de-acum familiar spațiu expozițional Galeriile 3/4, oferit cu generozitate de Teatrul Național, Târgul Internațional de Carte, a prezentat „producia” a peste 300 prestigioase edituri, cările fiind expuse pe o suprafață de 1700 m.p. și peste 100 de structuri profesionale de promovare a cărții din Franța, Marea Britanie, Belgia, Elveția, Ungaria, reprezentate de difuzori, agenți literari, producători de CD-ROM-uri. Anul acesta, invitată de onoare a fost Germania, o mare „putere” a cărții, care a prezentat peste 1500 de titluri din literatura germană, literatura specială pentru librari și produse multimedia, amenajând o mini-expoziție sub genericul „Cele mai frumoase cărți”.

În cadrul târgului a fost marcat și centenarul Bertolt Brecht, printr-o expoziție dedicată viații și vestei sale opere. De asemenea, vizitatorii au putut asista la originale demonstrații de tipărit pe tipărită manuală Gutenberg, viziona filme.

Într-editurile care au participat la această sărbătoare internațională a cărții, s-a numărat și **Editura Fundației „România de Mâine”**, care a dobândit o frumoasă tradiție, prezența ei fiind remarcată și la Târgul Internațional de Carte de la București (1996), Târgul de Carte Gaudeamus (București, 1996), Târgul de Carte „Librex 1997” (Iași, 1997), Târgul Internațional de Carte de la București (1997), Saloul de Carte București (1998) etc. Aducând în standul amenajat mostre relevante ale unui adevărat capital de experiență – 250 de titluri, apărute într-un tiraj de aproximativ 1,5 milioane de exemplare, într-o paletă tematică amplă din domeniile sociologiei, dreptului, economiei, managementului, marketingului, filosofiei, istoriei, geografiei, pedagogiei, matematicii, informaticii, limbi și literaturi străine, muzicii, educație fizică și sport -, în Editura Fundației „România de Mâine” au fost tipărite cursuri și manuale universitare, necesare deopotrivă studenților de la Universitatea „Spiru Haret” și celor din alte institute de învățământ superior din noastră.

Întregind peisajul acestei activități culturale laborioase, lansarea unor cărți de mare interes, în cadrul « Zilei Fundației „România de Mâine” » ISTORIA ROMÂNIILOR, autor prof.univ.dr.doc. Titu Georgescu și INTRODUCERE ÎN ISTORIA ECONOMICĂ A ROMÂNIELI EPOCA

Adela DEAC

REALIZĂRI DEOSEBITE ÎN DOMENII DE VÂRF

Cercetarea realității românești - rod al conlucrării profesor-student

Facultatea de Sociologie-Psihologie a luat ființă în 1991, în cadrul Universității „Spiru Haret”. Apariția ei se încadrează în eforturile mai generale ale societății românești de a reabilita științele sociale și de a le emancipa definitiv de sub tutela ideologiciei și a propagandei. Pe de altă parte, noile fenomene și procese sociale, specifice postcomunismului, reclamau nu numai un număr mai mare de specialiști în domeniul sociologiei și psihologiei, ci și o altfel de pregătire, ancorată în contextul specific culturii noastre, dar și în realizările din aceste domenii obținute în diferite jări ale lumii de azi. Deviza facultății a fost, de la început: formare prin cunoașterea propriilor realități psihosociale, integrarea realizărilor proprii în fluxul mondializat al științelor umane. Au trecut 7 ani de la înființarea facultății și ei au însemnat tot atâtea momente de amplificare și

Prof. univ. dr. Nicolae RADU,
decanul Facultății de Sociologie-Psihologie

de dezvoltare a formelor de pregătire. Primul obiectiv, acela de a asigura cadre didactice competente, îl putem considera încheiat. **Intrregul personal didactic este titularizat și peste 30% din el este format din conferențari și profesori.** Dispunem de un corp profesoral de elită, de **programe moderne**, iar cursurile și seminariile au atins un nivel pe care îl considerăm comparabil, în toate privințele, cu cel al facultăților similare de stat. Mai mult, suntem pe punctul de a ne afirma cu realizări deosebite în domeniul de vârf, cum ar fi cel al cercetării realității românești postcomuniste – cu ajutorul studenților este cercetată an de an evoluția satului și orașului. De asemenea, dispunem de **cercetări**

de vârf în domeniul învățării, participând la elaborarea primelor manuale experimentale din perspectivă cognitivistă și, pe bază lor, a unor tehnologii didactice, care, în diferite forme, au fost incorporate deja în actualele manuale alternative inițiate de reforma învățământului românesc. Acestor performante li se adaugă și **primele sondaje de opinie publică** realizate, ca și celelalte cercetări, cu **ajutorul studenților** în cadrul practicilor de specialitate. Dispunem de unul din cele mai bune laboratoare de psihologie experimentală din țară (dacă nu de cel mai bun) și am pus la punct un prim laborator de psihodiagnostic și de didactica comunicării.

O dată cu înființarea Institutului de Sociologie și Opinie Publică, relația predare-cercetare-

practică de specialitate devine organică și ea explică apariția unor cercuri ale studenților în care se aprofundează, după preferințele studenților, diferențele domenii pentru care aceștia au dovedit interes: opinia publică și mass-media, sociologie teoretică, cultură, psihoterapie etc. Posibilitățile oferite de tipografia Fundației „România de Mâine”, ce care aparține Universității „Spiru Haret”, ca și facultatea noastră, scurtează acum drumul de la conceperea cursurilor și până la publicarea lor. Prin **planuri editoriale** ferme este încurajată producerea lor și trăim un moment în care accelerarea elaborării acestora este reală. În sfârșit, noi spații de scolarizare au devenit disponibile prin achiziționarea unor localuri proprii, iar, la orizont, un întreg „Campus” a fost aprobat pentru a fi construit. În cadrul lui, modernizarea condițiilor de instruire și formare va face un pas decisiv și în ceea ce privește facultatea noastră, care, trebuie să o spunem, își propune să devină o facultate de vârf, comparabilă în toate privințele cu cele de același tip din lume. Este motivul pentru care, de acum, ne preocupă, în cel mai înalt grad, conținutul. Nu orice sociologie, ci una care să asigure o vizionă deplină asupra societății românești și a celei contemporane, nu orice psihologie socială, ci una care să atace problemele de vârf ale jării (grupuri educative, comunități umane, latura umană a noilor

intreprinderi etc.), nu orice psihologie a vârstelor, ci una care să prezinte potențele diferitelor vîrstă, specificul valorizării lor în diferite societăți și, în primul rând, în societatea românească, nu orice psihologie experimentală, ci una care să jaloneze lungul drum de la laboratoarele sfârșitului de secol XIX, la cele de la sfârșitul celui de-al doilea mileniu.

Toate aceste realizări și intenții se leagă, firește, de tineret și de schimburi de generații. Facultatea are 2 catedre și 63 de cadre didactice, majoritatea titularizate la Universitatea „Spiru Haret”. Din acestea, 30 sunt tinere, a căror formare ne preocupă în mod deosebit. Ei sunt antrenări în pregătirea sarcinilor didactice, dar și a perfecționării proprii: prin pregătirea seminarilor, participarea la elaborarea de cursuri și prin conducerea unor cercuri studențești pe diferite teme.

Facultatea de Sociologie-Psihologie este autorizată, urmăză acreditarea. Evoluția ei este însă dincolo de aceste momente administrative, specifice învățământului perioadei post-decembriste. Facultatea de Sociologie-Psihologie de la Universitatea „Spiru Haret” fiind un segment semnificativ al evoluției învățământului umanist superior alternativ, ale cărei intenții de excelență sunt pe deplin justificate.

Numărul candidaților crește an de an

Prof.univ.dr.doc. Grigore POSEA,
prorector al Universității „Spiru Haret”

Facultatea de Geografie funcționează cu o singură specializare - **Geografie**, care a primit autorizare de funcționare prin Hotărârea de Guvern nr.294/25.06.1997.

Istoria acestei facultăți este puțin mai veche, ea începând să funcționeze din 1991-1992 sub numele de „Facultatea de Geografie-Geocologie-Turism”, dar tot cu o singură specialitate - Geografie. Neprimind autorizarea necesară, și-a întrerupt funcționarea în 1995.

În 1996 și-a reluat activitatea, sub denumirea de Facultatea de Geografie.

În prezent, funcționează cu ani I-III, având cursuri de zi (de patru ani), precum și fără frecvență (de cinci ani).

Scopul principal este acela de a **pregăti profesori de geografie** pentru **invățământul pre-universitar**.

Întrucât, prin Legea Invățământului, pregătirea pedagogică este opțională, există și o **pregătire cu caracter de cercetare științifică**, realizată prin unele cursuri opționale și facultative, care se referă, în general, la cercetarea mediului înconjurător, orientată pe trei

direcții: geomorfologie-pedologie, hidrologie-climatologie, geografie umană-turism. Pentru una din aceste direcții optează fiecare student, ceea ce îi asigură o pregătire mai temeinică și pentru meseria de profesor, obligat prin specificul profesiei, să efectueze cercetări în orizontul geografic local (inclusiv cu elevii).

Pregătirea de specialitate se realizează atât printr-o **abordare disciplinară** (geomorfologie, climatologie, geografia populației etc.), dar și **globală, integrată**, a problemelor teoretice și practice ale Terrei, ordonate toxicologic de la Pământ (ca planetă considerată ca un sistem viu și unitar) și mediul terestru (situat la suprafața sa), până la localitate și raporturile Om-mediul înconjurător.

Viziunea unei astfel de integrări și corelații complexe se bazează pe metoda sistemică, pornind de la celula geografică - geosistemul și până la suprasistemul complex al Terrei și al Sistemului Solar.

Un accent aparte se pune pe **răporturile dintre mediul geografic și omnenire**, ca o trăsătură de esență tot mai nouă a

procesului de învățământ geografic, trăsătură inspirată din drepturile și cerințele omului, dar și din cele ale naturii, din cunoașterea științifică a acestor relații, precum și din valorile perene ale spiritualității umane.

În lumea contemporană se dă o atenție tot mai mare dimensiunii **geoecologice a economiei și a vieții**, precum și utilizării timpului liber, prin recreere în natură, completată și de latura cultural-științifică. Ca urmare, viitorul profesor de geografie, specialist în mediul geografic înconjurător, trebuie să-și insușească temeinic cunoștințe de geoecologie, de analiză geologică a mediului geografic din orizontul local, și să devină un organizator de aplicații și excursii științifice în natură, atât cu elevii, cât și cu alte categorii sociale. Întreagă această pregătire se realizează prin cursuri speciale și parțiale, prin toate celelalte discipline.

În accepția noastră, pentru formarea unor specialiști de valoare, **practică de teren**, aplicații semestriale, precum și unele de scurtă durată, efectuate la sfârșit de săptămână sunt indispensabile.

Practică pedagogică se realizează prin cele cinci discipline de specialitate prevăzute de Legea Invățământului (Psihologie, Pedagogie, Logică, Sociologie, Metodica predării geografiei), precum și prin practica pedagogică efectuată în două semestre.

Facultatea de Geografie a Universității „Spiru Haret” s-a înființat ca o necesitate socială și ca o alternativă la invățământul similar de stat. Necesitatea socială constă în largirea bazei de invățământ pentru mai mulți tineri pasionați de obiectul geografiei (în ultimii ani numărul celor doritori de a urma o facultate de geografie a crescut enorm).

Alternativa învățământul geografic particular, față de învățământul similar de stat nu trebuie să fie înțeleasă ca o contrapunere a unui față de celălalt, deoarece problematica de bază a pregătirii rămâne pentru ambele aceeași. Ea trebuie văzută ca o conlucrare colegială între specialiștii din aceeași ramură, care, în probleme similare de pregătire a studenților au, uneori, păreri diferite, pe care le transpun în practică, iar în final rezultatele sunt evaluate în mod comun.

Pentru noi, geografii, mileniu doi a fost cel al exploatarii nerăjonale a mediului de către societate; cel de al III-lea va trebui să fie mileniu mediul înconjurător, al înțelegerii Om-mediul, în mod științific și rațional, de suprviețuire armonioasă pentru ambiții parteneri. În felul acesta va fi și mileniu geografiei.

FUNDATIA „ROMÂNIA DE MÂINE” UNIVERSITATEA „SPIRU HARET”

CONCURS DE ADMITERE pentru anul universitar 1998/1999 la facultățile și colegiile autorizate să funcționeze prin Hotărâre de Guvern

CONCURSUL DE ADMITERE în anul I va avea loc între 10 și 31 iulie 1998.

Se susțin **două probe** (la disciplinele prevăzute la specializările similare de la facultățile de stat) **scris și/sau oral**. Se va lua în calcul și **media de la bacalaureat**, ca o notă alături de **notele de la scris și oral** (se adună și se împarte la 3).

Înscrierile încep la 22 iunie 1998.

La facultățile la care nu se ocupă locurile, a doua sesiune se va organiza în luna septembrie. Informații suplimentare se obțin de la secretariatele facultăților.

Nr. crt.	DENUMIREA FACULTĂȚII (COLEGIULUI)	NUMĂR DE LOCURI	PROBE DE CONCURS
1	DREPT Complexul universitar „Spiru Haret”, Grozăvești (Platforma Politehnicii) Tel. 410 43 75/16/17/25; 410 43 80/16/17/25	ZI FF 400 200	- Limba română - Istoria românilor - scris - oral
2	MARKETING ȘI COMERȚ EXTERIOR Complexul universitar „Spiru Haret”, Grozăvești (Platforma Politehnicii) Tel. 410 43 75/12/24; 410 43 80/12/24	ZI FF 400 200	- Algebră și analiză matematică - Economie sau Geografia României - scris - oral
3	MANAGEMENT FINANCIAR - CONTABIL Complexul universitar „Spiru Haret”, Grozăvești (Platforma Politehnicii) Tel. 410 43 75/14/21; 410 43 80/21	ZI FF 400 200	- Algebră și analiză matematică - Economie sau Geografia României sau Contabilitate - scris - oral
4	SOCIOLOGIE - PSIHOLOGIE Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului Telefoane: directe 330 55 98 și 330 34 80; centrala 330 40 40 /140	ZI 200	- Psihologie - Sociologie sau Biologie sau Filosofie sau Logică sau Matematică - scris - oral
5	LIMBI ȘI LITERATURI STRĂINE Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului - specializarea: limbi și literatură străine - specializarea: limbi și literatura străină - limba și literatura română Telefoane: directe 330 55 98 și 330 34 80; centrala 330 40 40 /157	ZI 250 ZI 75 FF 36	- Limba și literatura străină A - Limba și literatura străină B sau o limbă și literatură de circulație internațională sau Limba română - Limba și literatură străină A (engleză sau franceză, la alegere) - Limba și literatura română B - scris - scris - scris - scris
6	FILOSOFIE ȘI JURNALISTICĂ Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului Telefoane: directe 330 55 98 și 330 34 80; centrala 330 40 40 /183	ZI 200 FF 100	- Limba română - Filosofie - scris - oral
7	GEOGRAFIE Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului Telefoane: directe 330 55 98 și 330 34 80; centrala 330 40 40 /183	ZI 100 FF 50	- Geografia României - Geografia fizică generală sau Geografia umană și economică a lumii - scris - oral
8	ISTORIE Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului Telefoane: directe 330 55 98 și 330 34 80; centrala 330 40 40 /183	ZI 100 FF 50	- Istorie universală - Istoria românilor - scris - oral

9	MEDICINĂ VETERINARĂ Sos. Străulești, nr. 14 Tel. 230 68 40	ZI	100	- Biologie (cls. a XII-a) Chimie organică (cls. a X-a)	- scris - oral
10	MATEMATICĂ - INFORMATICĂ Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului Telefoane: directe 330 55 98 și 330 34 80; centrala 330 40 40 /183	ZI	100	- Algebră și analiză matematică - Geometrie plană și în spațiu și Trigonometrie	- scris - oral
11	EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului Telefoane: directe 330 55 98 și 330 34 80; centrala 330 40 40 /157	ZI	100	- etapa I: probă de motricitate - etapa a II-a: măiestrie sportivă - Biologie (cls. a XI-a)	- scris
12	ARHITECTURĂ ȘI URBANISM Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului Telefoane: directe 330 55 98 și 330 34 80; centrala 330 40 40 /157	ZI	100	- Desen tehnic și desen liber - Matematică	- probă practică - scris
13	MUZICĂ Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului Telefoane: directe 330 55 98 și 330 34 80; centrala 330 40 40 /157	ZI	100	- Noțiuni de teoria muzicii - Solfegiu la prima vedere (grad mediu) - Probă de auz muzical	- scris - oral - oral
14	MANAGEMENT — BRAȘOV - specializarea: managementul firmei Str. 13 Decembrie, nr. 125 Tel. 068 /42 04 37	ZI	200	- Algebră și analiză matematică - Economie sau Geografia României	- scris - oral
15	ȘTIINȚE JURIDICE ȘI ADMINISTRATIVE — BRAȘOV - specializarea: administrație publică Str. 13 Decembrie, nr. 125 Tel. 068 /42 04 37	ZI	120	- Limba română - Istoria românilor sau Economie	- scris - oral
16	MANAGEMENT FINANCIAR - CONTABIL — CRAIOVA Str. Bresteui, nr. 1. Tel. 051 /19 82 65	ZI	200	- Algebră și analiză matematică - Economie sau Geografia României sau Contabilitate	- scris - oral
17	MANAGEMENT FINANCIAR - CONTABIL — CONSTANȚA Str. Melodiei, nr. 3 Tel. 041 /66 62 05	ZI	200	- Algebră și analiză matematică - Economie sau Geografia României sau Contabilitate	- scris - oral
18	DREPT — CONSTANȚA Str. Melodiei, nr. 3. Tel. 041 /66 62 05	ZI	120	- Limba română - Istoria românilor	- scris - oral
19	FINANȚE ȘI CONTABILITATE — CÂMPULUNG MUSCEL Str. Traian, nr. 223. Tel. 048 /81 40 00	ZI	90	- Algebră și analiză matematică - Economie sau Geografia României sau Contabilitate	- scris - oral
20	MANAGEMENT FINANCIAR - CONTABIL — RÂMNICU VÂLCEA - specializarea: finanțe - contabilitate Calea lui Traian, nr. 330 Tel. 050 /74 26 25	ZI	90	- Algebră și analiză matematică - Economie sau Geografia României sau Contabilitate	- scris - oral
21	COLEGIUL UNIVERSITAR PEDAGOGIC — BUCHARESTI - specializarea: institutor - limba franceză - specializarea: institutor - muzică Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului Telefoane: directe 330 55 98 și 330 34 80; centrala 330 40 40 /187	ZI	100	- Probă de aptitudini pedagogice și artistice - Limba română - Limba franceză	- scris - oral
22	COLEGIUL UNIVERSITAR PEDAGOGIC — CÂMPULUNG MUSCEL - specializarea: institutor - limba engleză - specializarea: institutor - desen Str. Traian, nr. 223 Tel. 048 /81 40 00	ZI	100	- Probă de aptitudini pedagogice și artistice - Limba română - Limba engleză	- scris - oral
23	COLEGIUL UNIVERSITAR PEDAGOGIC — BLAJ - specializarea: institutor - desen Str. Doctor Vasile Suciu, nr. 26 Tel. 058 /71 12 51	ZI	100	- Probă de aptitudini pedagogice și artistice - Limba română - Desen liber	- scris - oral
24	COLEGIUL UNIVERSITAR PEDAGOGIC — RÂMNICU VÂLCEA - specializarea: institutor - muzică Calea lui Traian, nr. 330 Tel. 050 /74 26 25	ZI	100	- Probă de aptitudini pedagogice și artistice - Limba română - Muzică	- scris - oral

O facultate cunoscută pentru calitatea învățământului, baza materială și valoarea corpului profesoral

Prof. univ. dr. Gh. Al. CAZAN,
decanul Facultății de Filosofie și Jurnalistică

1. O facultate nouă

Facultatea de Filosofie și Jurnalistică a fost înființată în urmă cu șapte ani din inițiativa unor cadre didactice care au resimțit nevoie unui învățământ alternativ față de cel de stat.

Fundația „România de Mâine” și Universitatea „Spiru Haret” s-au dovedit mai mult decât generoase, admirând funcționarea, în cadrul lor, a unei Facultăți de Filosofie și Jurnalistică pe atunci, cu un număr mic de studenți, dar înconjurată de un mare scepticism care nu continea să vină spre noi din mai toate locurile inimaginabile. Aveam de înfruntat și de învins un număr de prejudecăți care de care mai redutabile. Vechi și stăruitoare mentalități, învechite unele dintre ele încă încă izbutiseră să treacă drept ceea ce erau, adică să fie considerate ca adevăruri de nedepășit, legea zdrobită în incercarea de a construi și altceva decât ceea ce era dat. Acest altceva, fără la început, ca orice faptă nouă, trezea bănuială, de altfel de nimic justificată, că ar fi unul de negare sau de împotrivire la **statu-quo**-ul filosofiei sau al jurnalisticii, ba chiar al amândurora deopotrivă. Nimic adevărat în această bănuială, cum scepticismul care ne-a întâmpinat cu salutul său voit descompănitor, nu avea să se arate nici el, decât ca o stare intrată în disconfort general pe măsură ce nouă născut avea să-și înceapă viața.

Facultatea de Filosofie și Jurnalistică s-a croit pe o gândire modernă care a avut, și ține în continuare la această dimensiune, să pună în acțiune, în spiritul învățământului românesc, **experiențe, încercări, teori și rezultate atât din învățământul de la noi, cât și din țări ale lumii unde instrucția și educația sunt considerate priorități sociale fundamentale ale vieții**.

Punerea în conjunctie a filosofiei cu jurnalistică și invers, a jurnalisticii cu filosofia – a adus în sfera învățământului, un specific al creației filosofice românești împlinit, superior în secolul al XX-lea în general, și în special, în perioada interbelică. Este vorba, anume, de faptul imposibil de crezut, că o serie de mari gânditori români au fost, în același timp, și mai continuu, publiciști redutabili, gazetari străluciți care și-au pus o pecete adâncă asupra stilurilor de creație din cele două domenii, ca și, iarăși un fapt greu de tagăduit, asupra conștiinței timpului lor.

O asemenea experiență care a îmbogățit realmente cultura română a fost ilustrată de nume celebre cum au fost cele ale lui C.Rădulescu-Motru, Ion Petrușevici, Nae Ionescu, Mircea Florian, Nichifor Crainic, Lucian Blaga, Vasile Bîncu, Mircea Eliade, Emil Cioran, Constantin Noica, Anton Dumitru, Petre Botezatu, Lucrețiu Pătricanu, Ath. Joja etc. etc.

Ea trebuie adusă din locul împlinirii ei, discosese, în învățământ, nu numai pentru a fi studiată ca atare, ceea ce se face în facultatea noastră, ci pentru a omi, pe baza ei, o nouă

structură de instrucție, aptă să îndemne atât la creație, pe măsură celei menționate, cât și la o scriitură pentru care cuvântul, ideea, transmiterea lor să se petreacă nu în indiferență față de ceea ce pot face și cum se pot pune în pagină, ci, dimpotrivă, în funcție de legile lor superioare și de rostul pe care îl au, cel de a face adevărul, informația etc., valori care să fie primite cu respect de către orice cititor și de pe urma căreia cititorul să deprindă nevoie formulării frumoase și adevarăte.

2. Structuri, planuri și programe de învățământ

Facultatea are două forme de învățământ:

1. Cursuri de zi și

2. Cursuri cu frecvență parțială.

Cursurile de zi au o durată de patru ani, iar celelalte, de cinci ani. Studiile se încheie, firesc, cu examen de licență. Planul de învățământ, mereu regândit și îmbunătățit cuprinde grupuri de discipline:

1. Discipline fundamentale obligatorii pentru toți studenții;

2. Discipline de specialitate;

3. Discipline complementare obligatorii și ele pentru toți studenții;

4. Discipline optimale și

5. Discipline facultative.

Iată câteva exemple din fiecare categorie de discipline (anul I).

1. Discipline fundamentale –

Metafizica, Filosofia antică, medievală, contemporană, românească (anii I-IV), Logica, Stilistica presei, Genuri de presă, Teoria și arta comunicării etc.

2. Istoria religiilor, Estetica, Teoria acțiunii sociale și logica acțiunii, Secretariat de redacție, Inițiere radio-T.V., Publicistica radio, Mass-media electronică, Jurnalism tematic, Agenții de presă etc.

3. Sociologia generală, Teorie economică, Politoilosofie, Introducere în informatică, Utilizarea calculatorului etc.

4. Semiotică și filosofia limbajului, Filosofia istoriei, Psihologia opiniei publice, Teoria argumentării și comunicarea, Metodologia cercetării sociale și a sondajului de opinie, Legislația și deontologia presei etc.

5. Limbi clasice, Relații internaționale, Introducere în sistemul mass-media etc.

Un loc important în planul învățământului revine **practică de specialitate**. În fiecare an de studiu se efectuează trei săptămâni de practică compactă, adică în anii I, II, IV, se face practică jurnalistică, iar în anul III, practică pedagogică.

Practică este organizată complex, Studenții noștri au efectuat și efectuează practici la mari codidiane („Adevărul”, „Evenimentul zilei”, „Cronica română”, „Jurnalul național” etc.), la **săptămâna „Opinia națională”** etc., la radio și televiziune.

In urma extinderii practicii, un număr mare de studenți au fost angajați la ziar, reviste, la posturi de televiziune, agenții de presă etc.

Dată fiind structura facultății, studenții noștri își pot desfășura activitatea atât în presă,

cât și în învățământ, ca profesori în învățământul liceal sau cercetători în institute de cercetare sau cadre didactice în învățământul superior.

Studentii noștri au posibilitatea să se integreze în activitatea de cercetare științifică și să-și publice în presa Fundației „România de Mâine” rezultatele cercetării.

Începând cu acest an, pe lângă săptămânalul „Opinia națională”, apare și revista „Studii filosofice”, așa încât studenții pot opta, în funcție de inclinația personală, pentru una sau alta din cele două reviste spre a-și pune în valoare cercetările efectuate.

3. Baza materială. Profesori și studenți

Baza materială a facultății satisfacă nevoile desfășurării unui învățământ de calitate. Dispunem de amfiteatre și săli de seminarii, de laboratoare de jurnalistică, fotoaristică, de o puternică înzestrare cu calculatoare; avem una dintre cele mai moderne tipografii din țară.

În curând, va începe construcția Campusului Universitar, așa încât vom avea condiții de excepție pentru învățământul pe care îl preștem.

Date fiind condițiile materiale bune, am trecut la **publicarea cursurilor și manualelor necesare procesului de învățământ**.

Aveam un **corp profesoral valoros**, facultățile lucrează cu personalități de prestigiu ale culturii noastre, profesori cu îndelungată experiență didactică, alături de tineri preparatori, asistenți, lectori care au izbutit, dată fiind competența profesională, să câștige posturile scoase la concurs.

Aveam portile larg deschise valorilor, tinerilor capabili să facă învățământ de calitate și să se dedice, deopotrivă, cercetării științifice. Suntem cu deosebire preocupăți să aducem în facultate absolvenții decisi și apti să dezvolte, în următorii ani, zestre de azi a facultății și să ia pe cont propriu destinul acesteia. Mergând pe această cale, facultatea poate avea aspirația și perspectiva normală a dezvoltării ei.

Cât despre studenții noștri, ei sunt, în primul rând, în cea mai mare parte a lor, decisi să-și împlinesc proiectele afirmate încă de la admitere.

Alegerea lor îi exprimă, și vor, firește, să se exprime prin alegerea făcută.

Sunt interesați să știe, să cunoască, să scrie și să publice (unii), să se implice în acte culturale majore. Nu vreau să se înțeleagă nicidcum că studenții sunt, toți, o apă și un pâmânt, că toți sunt la fel etc. Dar, pe de altă parte, nici că între ei și colegii de-a lor de la alte facultăți relativ similare, ar fi diferențe radicale.

Într-un timp scurt, facultatea a devenit o instituție cunoscută pentru **calitatea învățământului**, baza materială și valoarea corpului profesoral. Aceasta este o cauză pentru care, în fiecare an, crește numărul absolvenților de liceu care o aleg ca loc de formare, de trecere a lor către profesiunea pentru care se simt chemați.

Le dorim succes acelaș dintr-absolvenții de liceu care se vor inscrie anul acesta, la susținerea examenului de admitere la facultatea noastră.

ABONAMENTE LA REVISTA „OPINIA NAȚIONALĂ”

La toate oficiile poștale din țară se pot face abonamente la revista noastră.

Costul unui abonament:

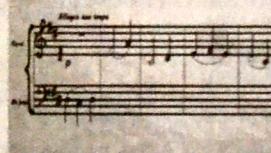
- **8.400 lei pe trei luni;**
- **16.800 lei pe șase luni;**
- **33.600 lei pe 12 luni.**

ÎN CATALOGUL DE DIFUZARE A PRESEI AL S.C. RODIPET-S.A. REVISTA ESTE ÎNSCRISĂ LA NUMĂRUL 2.256.

LA EDITURA FUNDATIEI „ROMÂNIA DE MÂINE”

UNIVERSITATEA „SPIRU HARET”

LIVIU BRUMARIU

ISTORIA MUZICII POSTROMANTISMUL

EDITURA FUNDATIEI „ROMÂNIA DE MÂINE”

Continuându-și bogata serie de elaborări în domeniul istoriei artei muzicale universale, prof. univ. dr. Liviu Brumariu a ajuns prin prezentul studiu – atât de elevat și documentat -în zona postromantismului.

Importanța deosebită a acestuia constă, printre altele, și în faptul că prin el se deschide drumul spre frâmântata epocă modernă și contemporană a creației muzicale universale ce și va vedea, cu siguranță, și ea concretizarea în etapele următoare, prin condeul aceluiași autor vestit al domeniului.

Prof. univ. dr. Victor GIULEANU

UNIVERSITATEA „SPIRU HARET”

OLEG SOLOMONOV
DOINA SOLOMONOV

CURS DE METODICA PREDĂRII VOLEIULUI

EDITURA FUNDATIEI „ROMÂNIA DE MÂINE”

DE LA ȘCOALA NORMALĂ LA COLEGIUL UNIVERSITAR

(Continuare din pag. 1)

Acesta ar fi, după părerea noastră și potrivit experienței acumulate în ultimii ani în cadrul Fundației „România de Mâine” și Universității „Spiru Haret”, calea firească de urmat. Colegiile Fundației noastre (din București, Câmpulung Muscel, Blaj, autorizate să funcționeze prin Hotărâre de Guvern sau cel din Râmnicu Vâlcea, avizat de C.N.E.A.A. pentru autorizare, se dovedesc a reprezenta o formă adecvată, superioră, de pregătire de specialitate și psihopedagogică.

Principal și practic, facând parte din sistemul învățământului universitar de scură durată, colegiile asigură, prin conținutul disciplinelor și corpul profesoral calificat de care dispun, o pregătire ce depășește calitatativ, în mod evident, atât tradițională - școală normală, care își are meritele ei istorice și pedagogice, cât și formele postliceale actuale.

Potrivit programelor de învățământ și în concordanță cu exigările studiului universitar, colegiile, dacă dispun de un corp profesoral corespunzător, de o bază materială adecvată, modernizată asigură pregătirea în profil larg a viitorilor institutori. Pe lângă pregătirea pedagogică de specialitate și metodicele predării caracteristice pentru activitatea didactică în ciclul primar, studenții colegiilor de institutori primesc calificare de profesor în specializările: o limbă străină, muzică, desen sau educație fizică.

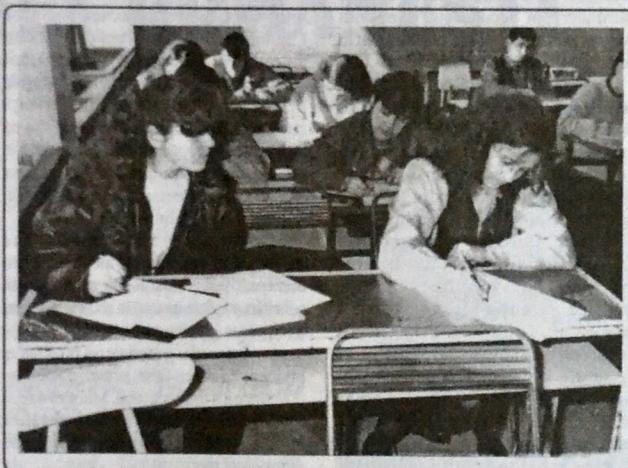
După opiniia noastră, asemenea condiții de învățământ, compatibile cu standardele universitare, reflectând evoluția modernă a științei și tehnicii (utilizarea calculatorelor), posibilitatea

introducerii de cursuri optionale și facultative crează o evidență personalitate și autoritate colegiului universitar, ca structură originală, modernă a învățământului superior. Raportată la această realitate, la procesul complex de formare a unei asemenea instituții, măsura ca începând din anul școlar 1998-1999, școlile normale (liceele pedagogice) să devină colegii universitare prin negociere și sub egida universităților care cuprind departamente de pregătire pedagogică este oarecum formală, administrativă. Fără îndoială că școlile normale (liceele pedagogice) absorbă dispun și de cadre calificate, cu experiență și prestigiu dar un concurs, oricăr de exigent, nu poate asigura automat și numărul și calitatea unui corp profesoral așa cum se cunoscă și să funcționeze într-o instituție de învățământ universitar.

În legătură cu o asemenea problematică nu încape îndoială că școala și-aflat și trebuie să se afle permanent în stenția slujitorilor ei, în primul rând, dar, în general, și a opiniei publice. Așa cum remarcăm cu alt prilej, „relația opiniei publice cu școala își are originea și logica influenței organice reciproce în cel puțin trei fapte esențiale. În primul rând, în orice societate deschisă, democratică, ajunsă la un stadiu relevant de cultură și instruire, majoritatea covârșitoare a națiunii se află, într-un fel sau altul, sub incidență directă a învățământului. În al doilea rând, într-o asemenea societate, populația școlară, hătă în sensul ei cel mai general – elevi, studenți, cadre didactice – reprezintă un procent important din populația țării. În al treilea rând, sistemul școlar al fiecărui popor este, în fiecare moment, prin cunoștințele predate și prin receptarea acestora, legătura permanentă, mereu nouă și innoitoare cu viitorul”¹⁰.

Din aceste rațiuni și în numele viitorului, problema școlilor normale și perspectiva colegiilor universitare pedagogice de institutori intră sub incidența unui interes național de prim ordin.

1) Aurelian Bondrea, *Opinia publică, democrația și statul de drept*, Editura Fundației „ROMÂNIA DE MÂINE”, București, 1996, p. 122.

REFLECȚII APOLITICE

ECONOMIA DE PIATĂ ȘI PARADIGMA RELAȚIILOR INTERNAȚIONALE

Caius Traian DRAGOMIR

Principiul absolut al statului este instituit încă prin dreptul roman: „Salus populi suprema lex”. Nimeni nu a spus vreodată că legea supremă ar fi reformă, privatizarea, etatizarea, centralizarea sau descentralizarea – legea supremă este salvarea poporului și nimic altceva. În cele mai multe dintre condițiile existente cotidiene și istorice salvarea poporului – pe termen lung și, nu rareori, chiar în condiție de urgență – provine din faptul că oamenii își se îngrijesc de propriul destin, de acela al copiilor și proprietăților lor; provine din inițiativele oamenilor – tehnologice, pragmatic-economice, morale etc. - din capacitatea lor de a-și organiza, individual sau social, apărarea. Consecință a acestui fapt, concurența extitabilă este cel mai bun stimulent al dezvoltării umane și, ca atare, existența constantă a unei amenințări moderate și, deci, a riscului este principalul motivator al producției și, în cele din urmă, al creației. Concurența extremă poate ucide – individual sau grupuri –, dar chiar dacă o asemenea sălbăticie este evitată, se probează și fi de natură concurenței eficiente să falimenteze entitățile economice incapabile de performanțe satisfăcătoare. Adevăratul rol al concurenței și, deci, al pieței, ca mediu pro-excelență concurențial – nu este de a proteja indiferență, grupuri sau instituții și nu de a face ca aceia care nu obțin profit pentru capitalul și muncă să nu mai trăiască – banii sau muncă – în chip devențional, ci cu totul altul: să facă ca creștere încetășă să producă un bun lucru și să evite a cheltui înutil sau

disproporționalat. Un act de muncă acceptabil este acela care răsplătește atât capitalul, cât și muncă. Muncă nu este muncă decât atunci când rezultatele satieră nevoile vitale ale muncitorului, aspirațiile sale acceptate social, permit creșterea acestor aspirații, deci asigură un progres cel puțin rezonabil al modului de viață și multiplică satisfăcător, sub raport concurențial, capitalul care a făcut-o posibilă. În cadrul unei concurențe ideale sunt penalizate actele economice eronate, și nu personale, sau agenții economici, ca atare. Idealul nu poate fi realizat în cazurile medi sau minuscule – ce se întâmplă însă în cazul națiunilor? Conform paradigmelor

economice de piață, națiunile ar putea – și chiar ar trebui – să falimenteze, nu mai rar și nici mai greu decât întreprinderile. Mai mult decât atât, există toate motivele să se poată afirma că entitățile economice – de la întreprinderile mici și până la sistemele economice naționale – nu pot avea o existență spontană indefinitely în timp sau, cu alte cuvinte, nu pot fi eterne. și totuși, falimentul națiunilor nu va fi niciodată acceptat; ce consecință decurge de aici?

Evident, din punct de vedere istoric, un sistem concurențial s-a întins până acolo unde o putere politică anume – statul, ar fi mai bine spus – își manifestă efectele. Dincolo de frontieră raportările

nu erau primordial de ceteră și de oferă în materie de produse mai alto valori, el lucra înfrângând concurență, relații de forță, a ofensivelor și contrasfensivei. În condiții speciale, în care conducerile politice ale statelor socoteau pacă preferabilă disputa militară, aceasta în funcție de o serie de criterii variabile cu epoca, atunci două sau mai multe puturi potuții fuziona, cel puțin parțial și, în orice caz, temporar. Iluminismul, dar mai ales, ulterior, pragmatismul american, însoțit curând și de Europa, au luat în considerație posibilitatea inversă: odată formată o piață mai largă, relațiile dintre state se stabilizează și agresivitatea se pierde. O asemenea posibilitate există și ea se verifică istoric foarte bine, dar, pe o asemenea bază reapare pericolul excluderii economice a unor state și națiuni întregi. S-a recurs atunci la două formule cunoscute dintotdeauna, dar a căror eficiență – cel puțin imediată – a depins de forță statului: protectionismul vamal și subvenționarea producției, capitalizările sau exportului (oricare din aceste variante revenind, în final, la aceeași condiție de susținere financiară a competitivității unor produse). Ambele metode acționând convergent, pot salva temporar națiunile, dar generează două serii de efecte negative: lipsind economiile cel puțin parțial de stimulentul dur al concurenței, aceste economii se vor deprecia, vor prezenta evoluții inexistente sub raport tehnologic, managerial și general creativ și, pe de altă parte, autonomizând exagerat națiunile și statele sub raport economic pot debloca agresivitatea latentă a unor grupuri conducătoare ale acestora. Desigur, o nație capabilă să domine în sistemul relațiilor de concurență va tinde să adopte mai curând o poziție liberală deși, în măsura în care prin chiar succesul său concurențial ea se va dovedi mai puternică decât altele, nu va exiza ca în condiții definite și adesea mascat, să practice atât protectionismul, cât și subvenția și, în măsură încă mai mare, jocuri mai subtile, cum ar fi controlul treptei de schimb a monedei naționale, practicând o metodă, eventuală abilă, a devalorizării sau revalorizării în funcție de circumstanțe externe. Comportamentul agresiv al statelor – politic, sau doar economic – poate lucea ca bază fie o autonomizare economică excesivă, prin metode de limitare a relațiilor de piață, fie o putere globală deosebit de înaltă (indiferent că de îndepărtățit economic și tehnologic ar fi fost metodele prin care a fost atins respectivul nivel de putere). Puterea economică poate foarte ușor corupe idealurile politice. Destinul economic al lumii înepe de priceperea statelor de a face să intre în funcție o balanță exactă, aceea a echilibrării importurilor de bunuri prin importuri de tehnologii – a face să se compenseze acceptarea concurenței și supuneră la aceasta (deschiderea că mai liberă a pieței), printr-o creștere adecvată a competitivității (modernizarea continuă a tehniciilor și echipamentelor). Relațiile de piață se pot foarte bine globaliza cu o singură condiție: plata – la transferul peste limite sistemelor naționale – să fie realizată nu doar finanțar, ci și tehnologic. Câteva considerații în acest sens, privind economia românească de astăzi se impun.

Necompetitivitatea economiei românești este doar secundar tehnologic, legată de forță de muncă sau chiar de regimul de proprietate (într-o primă fază) – ea este expresia independenței aberante a poziției întreprinderii în relațiile sale externe, în raport cu intervenția managerială, care este concepută doar ca un sistem de asigurare a disciplinei de muncă. Pormind de la elementele de mai sus, devine evident că economia României are nevoie de o reașezare a accentului pe acele capacitațile de producție care au asigurat masa principală a exporturilor românești și au fost concepute în mod special pentru a exporta. Cererea externă abundă în privința laminelor, motoarelor, cimentului, îngrășămintelor chimice. Pe acest fond sunt necesare:

1. Sustinerea specială a industriei grele – până la restrucțuirea ansamblului economiei. (Criza asiatică favorizează sănsele noastre. Asia are nevoie să importe produse industriale mai ieftine decât o făcea înainte, chiar dacă acestea sunt sub calitatea japoneză sau americană care, în schimb, se cere plătită scump).

2. Programele de dezvoltare a producției în întreprinderile principale sunt, din punct de vedere al exportului, o bază pentru ierarhizarea priorităților la creditori.

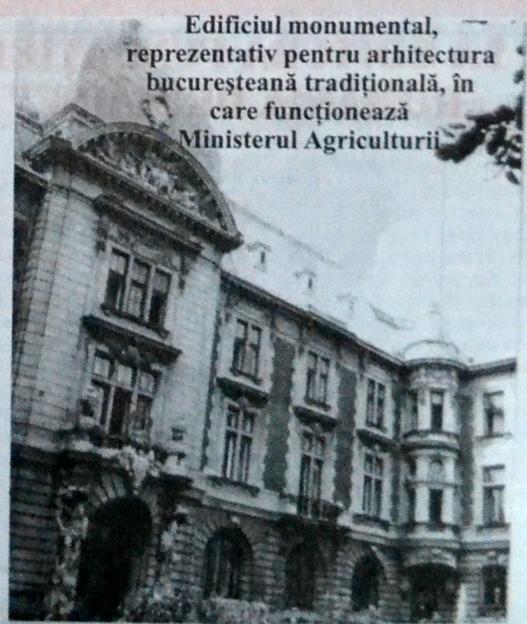
3. Studiul producției fizice are a ghida, în chip de criteriu major, creditul.

4. Dezvoltarea tehnologică, inclusiv prin cercetarea autohtonă se cere atent considerată.

5. Privatizarea poate avea o singură cale – absolut naturală și nedestructivă – deschiderea capitalului societăților pe piață bursieră și atât.

6. Reluarea comenzilor și investițiilor de stat în regim antreprenorial – statul revenind ca intermediar între cerere și ofertă.

7. Educarea forței de muncă la nivelul unei noi formule a relației

Edificiul monumental, reprezentativ pentru arhitectura bucureșteană tradițională, în care funcționează Ministerul Agriculturii

PUNCTE DE VEDERE

SISTEMUL INSTITUTIONAL AL CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE UNIVERSITARE CHEMAT SĂ ÎNTOARCĂ FAȚA SPRE EXIGENȚELE REALITĂȚII

Prof.univ.dr. Stefan COSTEA

perspectivă sistematică și coerentă, mod caracterizat printr-o mai acută sensibilitate față de interdependența domeniilor și evenimentelor existenției sociale. Factorul economic nu mai are o poziție de monopol dominant în politicile guvernamentale și a necesității alocării „optimă” a resurselor între utilizările alternative ale lor. Pe acest fond s-a născut și s-a afirmat credința că o „ordine dreaptă” a cheltuielilor societale este de conceput și că aceasta este aplicabilă și științei, ca oricăr altor domenii de activitate umană. Un asemenea mod de gândire postulează economicitate, rationalitate, eficiență, toate bazate pe luarea în considerare a unor forme determinante de interdependență între variabile multiple, rationalizate, ceea ce a dus la ideea nu numai a posibilității, ci a necesității elaborării și aplicării unei politici manageriale comprehensive și raționale a științei.

O astfel de idee n-ar fi apărut și nici n-ar fi avut sansă de a se impune, dacă n-ar fi apărut, concomitent și în concordanță cu posibilitatea realizării unei ordini drepte a activităților științifice, respectiv a unei alocări optimale a resurselor financiare, materiale și umane pentru știință, realizate prin decizie centrală.

Condiția sine qua non pentru ca un asemenea obiectiv să fie atinsă este de a reprezenta luarea în considerare, cu toată atenția și consecvența, a faptului că știința are o viață și o logică proprie, o autonomie ireductibilă, care nu poate fi înlocuită sau suspendată, fără ca știința să inceteze de a mai exista. Ca atare, pentru ca proprietățile specifice ale activității științifice să nu fie afectate și știința să se poată afirma pe deplin, o veritabilă politică managerială a științei trebuie să fie concepută și implementată ca un efort deliberat, conștient și sistematic, făcut pentru a influența direcțiile și rata creșterii cunoașterii științifice, prin intermediul părților

financiare, materiale și umane, în măsură în care acestea sunt afectate de conducerea universității, în cadrul politicii proprii de cercetare științifică.

Ceea ce conferă specificitate și o identitate proprie acestiei, în raport cu politicile din celelalte domenii ale sistemului social, este tocmai faptul că ea e consacrată încurajării, stimulării și cultivării potențelor încă nerealizate și performanței eforturilor individuale și colective, devotează dezvoltării științei, pătrunderii în necunoscut, avansului cunoașterii științifice, obținute prin cercetare sistematică, în scopuri practice.

Concluzia firească ce decurge din cele de mai sus este aceea că un cadru instituțional și organizațional, un management adecvat realizării unei politici proprii științei apar ca fiind absolut necesare. Un cadru, al cărui prim act de conducere va trebui să fie acela de acordare a autonomiei depline fiecărui sector și componente a formațiilor științifice, ceea ce implică intenția de a influența dezvoltarea științifică prin decizii autoritare privind alegerile și opțiunile dezirabile și posibile, în selectarea domeniilor sau a unor probleme particulare de investigație sau care fixează cadrele instituționale în care însăși membrii comunității științifice aleg problemele sau domeniile în care doresc să lucreze și pe care consideră necesar și important să le cultivate. Aceste decizii pot să se refere la sectoare inguste sau la sectoare mai largi în funcție de dimensiunea cercetării pe care o unitează de invățământ universitar și propune să realizeze.

Ceea ce legitimează o politică sistematică a științei, este necesitatea ca și în domeniul cercetării să se adopte decizii raționale, subordonate obiectivelor și scopurilor avute în vedere pentru a fi atinse, respectiv, dezvoltarea și aplicarea cunoașterii științifice în practica economică și socială. Un astfel de management este chemat, în același timp, să favorizeze o anumită corelare a multiplelor solicitări și influențe publice și private ce se exercită astăzi asupra comunităților și unităților științifice, să anihileze decizii luate exclusiv din considerente politice, să armonizeze necesitățile de cercetare reclamate de progresul ansamblului științei, cu cele orientate spre unele sau altele din subsistemele sau părțile componente particolare ale

sistemului științific, fără legătură cu celelalte ș.a.m.d.

O discuție despre corelare, armonizare, rationalizare în cercetare este inseparabilă de vechea și mereu nouă problemă a criteriilor judecării și evaluării magnitudinii eforturilor consacrate promovării științei. Au rămas până astăzi cvasi-general admise două criterii ale alegerii științifice: **valoarea științifică și valoarea practică**, independente și incomensurabile, care, într-un fel, reproduc vechea distincție - „știință pură” - „știință aplicată” și care au reflex în managementul cercetării științifice. La acestea se adaugă discuțiile privind raporturile dintre știința considerată ca „bun de consum” sau ca „investiție” care, generează, la rândul lor, vizuni divergente privind autonomia științei și/sau orientarea sa spre aplicații, în primul rând, tehnologice.

Oricum să se prezinte lucrurile, apare din ce în ce mai clar că, pentru a evita combinațiile spontane sau arbitrale, de solicitări și influențe asupra științei și pentru a armoniza puncte de vedere individuale sau instituționale, sectoriale ori punctuale, principiul „laissez-faire, laissez-passer” se dovedește a fi impracticabil. Mai ales atunci când deciziile care trebuie luate se referă la resurse financiare sau materiale de dimensiuni mari.

Pe de altă parte, politica dirijismului statal, guvernamental, centralizat sau hipercentralizat, aşa cum s-a practicat, inclusiv la noi, și-a demonstrat nelegitimitatea funciară și caracterul său falimentar, peste tot unde să a încercat să fie implementată.

Dată fiind această situație, apare în mod firesc o nouă și deosebit de complexă arie problematică în domeniul managementului cercetării științifice, în general, a celei universitare, în special: ce mod de conduită se poate dovedi corect și valabil în abordarea și soluționarea cerințelor legitime, obiective, de asigurare a coerentei și orientărilor de ansamblu ale efortului de creație științifică și tehnologică, atât în consens cu necesitățile dezvoltării științei și tehnologiei, cât și cu cele ale dezvoltării sistemului social, pe coordonatele generate de sistemul de valori care ghidă dezvoltarea sa? Un răspuns sau răspunsuri pe deplin elaborate și satisfăcătoare nu pot fi formulate în grabă. Căteva puncte de referință pot fi identificate, pe de o parte, în experiența jărlor și universităților care dispun de un potential științific major,

pe de altă parte, în dezbatările științifice contemporane dedicate aceluiași tema de investigație.

Sub acest raport, este evident că astăzi, apropie în toate grile dezvoltate și chiar în cele în curs de dezvoltare, există anumite politici ale științei menite să asigure o anumită structurare, orientare și coordonare a potențialului științific, pe direcții și spre obiective dezisibile de evoluție. Evident că acestea nu exclude persistența unei multitudini de influențe private sau guvernamentale asupra științei, a deciziilor luate în mod necoordonat și orientate nu spre știință ca un tot, ci spre părți componente disparate ale acesteia ș.a.m.d.

Astăzi se vorbește deja despre nevoie și legitimitatea unei „decentralizări centralizate” în domeniul științei (OECD), în care se preconizează elaborarea unor politici științifice regionale „centralizate”, care să coopereze în cadrul unei politici naționale, luând în considerare unele norme și utilizând anumite instrumente menite să permită evaluarea la nivel local a perspectivelor de viitor ale inițiatiilor și proiectelor de cercetare. Sau sunt luate în considerare acțiuni de implementare a unor organisme de cercetare, încheierea de contracte, lansarea și finanțarea unor programe naționale de cercetare-dezvoltare, care să influențeze decizii luate la nivel local și să favorizeze orientarea lor spre a servi numai interesele locale sau regionale, ci și pe cele ale întregii țări. Ceea ce se dovedește a fi indispensabil este cooperarea între toate eșaloanele și factorii de decizie implicați în cercetarea științifică, concomitență cu asumarea în comun a responsabilităților.

Dincolo de asemenea încercări, este clar că, astăzi, vechile relații și vechiul contract dintre știință și societate sunt depăsite. Construcția unor noi raporturi este mai mult decât actuală. În abordarea ei se impune a se ține seama de schimbările structurale care au intervenit deja și care vor interveni în viitor, în poziția și rolul instituțiilor de învățământ și de cercetare în societate. De asemenea, este de notat că, în prezent, există la emergență unor actori și instituții intermediare, între practica științifică, stat și instituțiile sociale – universități și alte institute de învățământ superior – agențiile de finanțare sau birourile de programe de cercetare ș.a. – care introduc noi elemente în raporturile dintre știință și societate.

Tocmai din această cauză apare necesară o nouă abordare a vechii ideologii a „patronajului nefărășit” al contractului social al științei, jinându-se seama, pe de o parte, de faptul că însăși natura științei se modifică, iar pe de altă parte, de adevarul că știință și cercetarea științifică vor putea spera și obține suportul societății și în viitor.

Toate problemele și temele analizate mai sus au relevanță și semnificație majoră și pentru managementul cercetării științifice universitare. Deoarece la elaborarea și implementarea unei veritabile și eficiente „politici” a cercetării proprii, inclusiv stabilirea obiectivelor generale și specifice, a priorităților, dimensiunilor și nivelului alocării mijloacelor financiare, materiale și umane, ca și a organizării și instituționalizării cercetării științifice universitare, nu pot deveni o realitate efectivă, fără decelarea și operaționalizarea corectă a tuturor componentelor și coordonatorilor generale comune ale contextului contemporan al științei și cercetării științifice.

LA EDITURA FUNDATIEI „ROMÂNIA DE MÂINE”

REVISTA

OPINIA
nățională

Machetarea computerizată și tiparul
executate de
LABORATORUL DE TEHOREDACTARE
SI TIPOGRAFIA
FUNDATIEI "ROMÂNIA DE MÂINE"

Revista se poate procură prin abonament
sau, direct, de la sediul redacției.

Costul unui abonament trimestrial este de 3600 lei.
Plata abonamentelor se face prin mandat poștal sau
dispozitie de plată pe adresa: Fundația "România de
Mâine", Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul
Tineretului, Sectorul 4, București, Cont 451.00.972-
B.C.R.-S.M.B.